

The Polar Passage 2000 expedition

Teir fjórir, íð ætlaðu sær um Norðpóln: Amerímaðurinn Joel Cole, daninn Anders Bilgrim, grönlendingunum Robert Peary og Frederik Lynge aðrenn lagt varð frá landi í Keypmannahavn

- Teir vistu, at vit komu ekki við, eins og vit vistu, at teir hildu fram

*- Eg havi víst frá mær tryggileika og sunn metingarevni fyri at rættvísagera eina tráan eftir ævin-
týri - ein lívstíl sum er vorðin sum rúsevni fyri meg. Tíðin er komin til eina broyting*

Joel Cole
Klaksvík, Føroyar

Innleiðing
Í mannalýndinum er eitt annað slag av djóri. Hetta djórið, ólíkt øðrum, visir vanligum skynsemi frá sær og handlar av knapp-ligum hugi, loynivitsku, og blindari eltan av adren-alini. Eg havi verið eitt av hesum djórum. Eg havi livað hugfangaður av spontaniteti, bráðrænsni og ovfarakæti. Eg havi víst frá mær tryggileika og sunn metingarevni fyri at rættvísagera eina tráan eftir ævintýri - ein lívstíl sum er vorðin sum rúsevni fyri meg. Tíðin er komin til eina broyting.

Tvæ vikur eru gingnar síðani vit komu til Føroyar. Hesa tíðina er mann-ingin umborð á The Polar Passage Year 2000 ferðini farin ígjøgnum eina ómet-aliga broyting.

Ferðin, soleiðis sum hon varð ímyndað frá byrjan, er endað. Robert Peary II og eg hava valt at steðgað í Føroyum, og Anders og Frederik eru nú, meðan eg

skrivi, umborð á Olgu á veg til Íslands. Sagan aftan fyri hendan stoðgin er long og flokt, og eg veit, at tað er ov tíðliga at gera rætt og skjal við tann veruleika. Men ynskið um nágreiniliga at festa niður hendringarnar seinastu 14 dagar, hevur tvingað meg at seta meg niður og skriva.

Fyrirreiking til flogferðina

Vit gjørdum okkum lidnar við at umvæla skadda bátin eftir ongari tíð. Ein serfrøðingur kom úr Svøríki at hjálpa okkum við arbeiðinum. Vit gjørdum restina við hjálp frá fólki á AWI Boats.

Vit arbeiðdu miðvíst og skjótt á bátaverksmiðjunum. Eg legði til merkis, at vit arbeiðdu við eini ferð sum ongantíð áður. Eg roknadi við, at vit allir vóru greiðir yvir, at siglingartíðin var við at renna út og vit máttu skunda okkum til Grønlands, aðrenn tað ringa veðrið kom.

Nógvar fingið á skafti, og leygarkvöldið fór eg til

Klaksvíkar, har eg ætlaði mær at steðga ein dag. Eg visti, at tað kundi væl verða, at vit vóruð noyddir at fara knappliga, men eg vildi vitja býin, har eg hevði verið sum skiftis-næmingur fyri 14 árum síðani. Eg vildi siggja mína familju og vinir og greiða teimum frá ferðini. Tað var ein skilagóð av-gjerd.

Eg fekk ikki bert møgu-leika fyri at vitja vinir, men eg slapp eisini at leggja oyra til ymiskar meiningar um ferðina og trupulleikar, sum vóru knýttir at henni. Eg fall inn í føroyska samfelagið í Klaksvík sum tá ið tú dettur á bláman, lurtaði eftir sjómønnum og goml-um fólki og mammum, sum fólkaliga søgdu sínar tankar. Um tað var við orðum ella tonkum, tað gjørdi ikki mun - eg skilti tað, sum tey sögdu.

Vit fingu bátin til Havn- ar sunnukvöldið, fingu útgerðina til hólðar, og gjørdum ætlanir fyri ferðina. Meðan eg var í Klaksvík, hevði eg reikað fyri at vit

sigldu hagar eftir, at vit høvdu pakkað bátin. Fólki í Klaksvík vildu siggja Olgu og biðja okkum farvæl aðrenn vit fóru til Íslands. Klaksvík hevði givið okkum ta einastu almennu innbjóðingina fyri at vitja og hevði veitt einasta møgulega spons-or-in. Eg kendi á mær, at eg hevði eina skyldu til at føra bátin og manningina hagar fyri at visa okkara takksemi. Men Klaksvíkin mistaði av skránni. Ikki tykkum at siga, eg var vonbrottin.

Vit gjørdum av at fara seint seinnapartin týsdagin og fyrirreikað okkum til hesa avgerð. Føroyska oljufelagið Shell steig fram við eini spons-or-avtalu, um bæði gjørdi okkum bílsnar og gláðar. Regin frá Shell stríðst hart fyri at útvega okkum alla oljuna til tíðina. Eg kundi lesa á honum, at hann helt okkara ævintýr vera bæði áhyrdarlest og spennandi.

Familja mín kom oman á kajina. Nógvar vinir komu at siga farvæl. Kajin

var fyllt við fólki meðan vit spentu fast síðsta við-førið, fylltu flötini við bensini, og sögdu farvæl. Tað var ein frálík fráferð. Vit vóru rógir umborð, álvarsamir, sjálvt spak-förir. Vanligi villi og djarvi atburður okkara var loystur av við hövligari og avgjördari framferð. Okk-urt var í luftini rundan um okkum, sum var ikki til at kenna aftur. Tað ræddi meg eitt sindur. Eg var ófyrirreikaður til hesa broyting.

Vit sigldu skjótt um Streymoy og fóru fram við vesturstrendini á hesi størstu oyri í Føroyum. Vit steðgaðu á í Syðradali, ótu, og veitraðu farvæl til familju mína, sum hevði koyrt allan vegin frá kajini í Havn fyri at siga farvæl. Eftir eina skjóta rund-sigling í sjónum, settu vit ferðina upp, gjøgnum Koltursfjørð, suður um til Mykinesar, og út á opna havið.

Vit sigldu nógvar tímar. Vit sigldu framvið einum skipi, sum vit seinni funnu út av var ein føroyskur

trolari. Vit sóu teir ikki í myrkrunum, so vit sigldu eitt sindur burtur frá, og 15 míl seinni fylltu vit bensin á. Meðan vit fylltu bensin á, spurdi Anders meg, hvussu nógvar kilo-metrar vit høvdu siglt. Eg roknadi út og segði hon-um. Andlit hansara gjørd-ist kalt og hart, og eg sá hansara trupulleika-loys-andi andlit arbeiða við tann spentan ál. Hvat hugsaði hann, spurdi eg meg sjálfan.

- Eg veit ikki, um vit hava nóg mikið av olju til at koma til Íslands, segði hann róliga nakrar minuttir seinni. Eg helt, hann gjørdi gjøldur. Men tað gjørdi hann ikki.

Frágreiðing

Báturin var í minsta lagi 350 pund tyngri eftir, at hann hevði fingið glas-fipur á. Nýggja yvirflatan var heldur ikki so slott sum tann upprunaliga, sum var sum silki. Óg meðan eg var í Klaksvík, høvdu teir skift skrávurnar út. Tey nýggju vóru 19 tummar móttvegs teim gomlu sum vóru 15 tummar. Hesi broyttu víðurskifti gjørdi, at maskinan brúkti umleið ein triðing so nógv bensin sum aðrenn. Vit vóru komnir nærum hálva leið til Íslands, men vit høvdu ov lítið av bensini til at rökka allan teinin. Seinni funnu vit út av, at báturin framvegis lak. Tvídráttur var komin um-borð.

Eg faldi, at búkurin spenti og ringdi seg. Tað var bolamyrt. Vit sóu ikki aldurnar, sum skvat-laðu við síðuna av báti-num. Einasta, sum lýsti á spökisiskendu andlit okk-ara, var ein lítill lampa aftast í bátinum. Robert legði seg niður framman í bátinum, fingrar hansara fluttu seg sum roknadi hann út, hvussu nógvar fer eftir av bensini og hvussu langt var eftir at sigla til Íslands. Anders stríðst ímóti máttloysi og ór-kymlan. Eg sá, at hann var móður og at hann arbeiðdi harðari enn vanligt fyri at loysa henda nýggja trupul-leika. Eitt hugskot var at fara í yvirlivilsisdrakt, ifestur eina línu og so niður fyri at festa smáu skrávurnar á. Mær dámdi ikki hetta hugskotið. Eg royndi róliga og nágreini-liga at greiða teimum frá, at sjálvt um tað eynaðist at skifta bløðini út uttan at missa týðningarmiklar partar av skrávunum, var tað als ikki víst, at vit kundu heinta inn nóg mik-ið av kilometrum um tí-m-an fyri at vinna tað sum vit høvdu mist aftur.

Annað hugskot var, at vit bert brúktu tann eina motorin fyri at fáa bátin ájavnt við vatnskrupuna. Eg minti allar á, at einasta ferðin vit høvdu brúkt bert tann eina motorin til hetta endamáð var, tá ið báturin var nærum tómur og sjógvurin slættur. Avgerð faldi kortini um, at hetta skuldi roynast. Tað riggaði